

Kainuun tulevaisuusrahaston kehittäminen

Mhall 09.10.2023 § 162
165/02.03.06.01/2022

Kainuun maakuntavaltuusto on päätöksellään 30.11.2015 hyväksynyt Kainuun tulevaisuusrahaston perustamisen ja säännöt. Maakuntahallitus esitti liiton tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä maakuntavaltuustolle, että se kirjaisi 501 120,38 euroa omaan pääomaan muut omat rahastot -tilille nimellä Kainuun tulevaisuusrahasto. Maakuntavaltuusto hyväksyi ehdotuksen kokouksessaan 6.6.2016.

Kainuun tulevaisuusrahaston tarkoituksena on sääntöjensä mukaan tukea maakunnan henkistä ja taloudellista vaurastumista sekä yhteistyön kehittymistä rahoittamalla maakunnallisesti merkittäviä kehittämishankkeita sekä eri osapuolten yhteistyöhön perustuvia maakunnan kehittämishankkeita. Kainuun tulevaisuusrahastosta rahoitusta voidaan myöntää maakunnallisesti merkittävien, alueen elinkeinotoimintaa tai kuntien välistä elinkeinopoliittista yhteistyötä, kokeiluja ja muiden maakuntaohjelman kehittämistavoitteita edistävien hankkeiden toteutukseen tai alueellisesti merkittäviin selvityksiin. Rahoitettavaksi valittavien hankkeiden vaikutusten on ulotuttava yhtä kuntaa laajemmalle alueelle ja niiden on edistettävä maakunnallisten tavoitteiden saavuttamista.

Tulevaisuusrahaston käyttöön tehtiin vuonna 2016 lisäohjeet elokuvien ja muiden av-tuotantojen houkuttelemiseksi Kainuuseen ja Kainuun tunnetuksitekemiseen niiden kautta. Kajaanin ammattikorkeakoulu toteutti vuonna 2020 arviointitutkimuksen ensimmäisten av-tukien vaikutuksista Kainuun aluetalouteen. Tulokset olivat hyvin positiivisia, sillä tutkimuksessa kohteena olleiden noin 200 000 euron avustusten synnyttämät rahavirrat Kainuussa olivat lähes 2 miljoonaa euroa.

Tulevaisuusrahastosta on myönnetty erilaisia avustuksia 30.9.2023 mennessä yhteensä 636 512,76 euroa ja maksettu 519 837,76 euroa. Suurin osa avustuksista on myönnetty maakuntajohtajan viranhaltijapäätöksin (1000 – 30 000 euroa). Lainamuotoiset tuet ja yli 30 000 euron hankkeet on käsitelty maakuntahallituksessa. Vuosina 2022 ja 2023 tulevaisuusrahastoon on lisätty pääomaa 100 000 euron siirrolla liiton budjetista. Vuoden 2024 talousarvioon on esitetty vastaavaa määrärahavarausta.

Tarve tulevaisuusrahaston kehittämiselle

Nykyisen hallituksen ohjelmassa eikä ensi vuoden valtion talousarviossa ei ole varauksia kansalliselle aluekehitysrahoitukselle. Päättyneellä hallituskaudella tätä rahoitusta ns. AKKE-rahoitusta myönnettiin kaikille maakunnan

liitoille. Kansallinen aluekehitysrahoitus on ollut huomattavasti hallinnollisesti joustavampaa kuin EU-ohjelmien rahoitus. Sen avulla voitiin reagoida sekä aluekohtaisiin että yllättäviin kehitystarpeisiin (esim. koronaelvytyshankkeet). Kun kansallinen erilaisiin täsmähankkeisiin soveltuva rahoitusinstrumentti on jäänyt pois, on syntynyt tarve Kainuun tulevaisuusrahaston tyyppiselle joustavalle, liiton omassa päätösvallassa olevalle rahoitusvälineelle.

Tässä tilanteessa on tarkoituksenmukaista tarkastella tulevaisuusrahaston kehittämistä ainakin kahdesta näkökulmasta: 1. kuinka eli millä keinoin voidaan kerryttää rahaston kokoa mahdollistamaan kasvavat rahoitustarpeet ja 2. millaisia muutoksia rahaston hallinnoinnissa mahdollisesti tämän johdosta tarvitaan.

Tulevaisuusrahaston mahdollisina kartuttamiskeinoina ovat olleet esillä budjettirahoituksen lisäksi mm. Kainuun liiton kiinteistön realisointi, KaiCell Fibers Oy:n osakkeiden myyntitulot (investorilta), varojen siirto Kainuun liiton pääomasta sekä mahdollinen varojen keräys sidosryhmiltä.

Tulevaisuusrahaston säännöt ja av-tukiohje on laadittu mahdollistamaan pienten hanke- ja lainamuotoisten rahoitusten toteuttaminen joustavasti ja tarvittaessa nopeasti. Esillä on ollut tulevaisuusrahaston haku- ja maksatusprosessien selkeyttäminen mm. yhdistämällä rahaston säännöt ja av-tuen ohjeet yhteen. Tulevaisuusrahaston mahdollinen kasvattaminen mahdollistaisi myös rahaston käyttötarkoituksen laajentamista.

Lisätietoja maakuntajohtaja Pentti Maliselta, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus päättää käynnistää Kainuun tulevaisuusrahaston sääntöjen uudistamisen ja valtuuttaa maakuntajohtajan valmistelemaan ehdotuksen rahaston rahoituksen lisäämiseksi yhtenä vaihtoehtona lisärahoituksen siirto liiton taseesta.

Maakuntahallituksen päätös

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.
